

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. V.**, bývajúceho v Č., zastúpeného JUDr. D. T., advokátom v B., proti žalovanej **M. V.**, bývajúcej v Č., zastúpenej Advokátskou kanceláriou M..M., JUDr. M. M., advokátom v N., **o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp.zn. 6 C 28/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2010 sp.zn. 17 Co 223/2010, takto

r o z h o d o l :

O d m i e t a dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2010 sp.zn. 17 Co 223/2010.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v sume 427,31 € k rukám JUDr. D. T. do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom rozsudkom z 26. marca 2010 č.k. 6 C 28/2008-406 vypořiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu prikázal : nehnuteľnosti parc. č. X. o výmere X. m² záhrady, parc. č. X. o výmere X. m², zastavané plochy a nádvoría, dom súp. č. X. postavený na parc. č. X. nachádzajúce sa v k.ú. Č. zapísané v LV č. X. Správy katastra N. v hodnote 49 714,21 €, hnuťné veci : čalúnená súprava Grenada, obývacía stena Irina, koberec v obývačke, spáľňa, stena v detskej izbe, pracovný stolík jednostranný, kuchyňa Júlia, stôl, rohová lavica, 2 ks stoličiek, koberec v detskej izbe – všetky spolu v hodnote 247,43 €, rádiomagnetofón typ A 104 v.č. 201823, práčka typu K-001 v.č. 5355, odstredívka typu C-42 v.č. 009454 – všetky v hodnote 29,71 €. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej titulom konečného finančného vypořiadania sumu 24 995,-- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vyslovil, že

žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov konania nepriznáva. Vychádzal z toho, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 12. februára 2001, ktorý nadobudol právoplatnosť 2. apríla 2001. Bývalí manželia sa nedohodli na vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva, preto podal žalobca žalobu na jeho vyporiadanie. Najväčší rozpor medzi účastníkmi konania bol v tom, že žalobca žiadal prikázať nehnuteľnosti, patriace do masy bezpodielového spoluvlastníctva, do svojho výlučného vlastníctva, poukazujúc na svoju väčšiu zásluhovosť pri získaní týchto nehnuteľností a na ich udržiavanie. Žalovaná žiadala, aby nehnuteľnosti boli prikázané do jej výlučného vlastníctva poukazujúc na okolnosti, za ktorých musela spoločnú domácnosť opustiť – išlo o fyzické a psychické násilie zo strany žalobcu, ktorý vo zvýšenej miere konzumoval alkoholické nápoje. Po odchode žila so synom, ktorý študoval, v rôznych podnájmoch, až v roku 2006 jej bol Obcou Č. pridelený 2 izbový byt. Súd prvého stupňa poukázal na to, že dokazovaním nebolo preukázané, aby mal niektorý z účastníkov väčšie zásluhy na nadobudnutí spoločných nehnuteľností. Pokiaľ však ide o zásluhovosť na ich udržiavanie, na tomto má výrazný podiel žalobca. V období od 14. októbra 1994 do 26. augusta 1999, teda počas trvania manželstva, v období, keď so žalovanou už nevedli spoločnú domácnosť a žili oddelene, splatil žalobca na základe zmluvy o pôžičke poskytnutej na novostavbu rodinného domu sumu 34 906,-- Sk. Taktiež sám platil dane a to až do roku 2005, kedy ich začala platiť aj žalovaná. V konaní nebolo preukázané, aby žalobca v predmetnej nehnuteľnosti nebýval, resp. aby sa v nej trvalo nezdržoval. Jednoznačne však bolo preukázané, že žalovaná v predmetnom rodinnom dome nebýva od roku 1992. O úpravu užívania domu požiadala žalovaná až v roku 2001, no svojho práva sa nedomáhala žiadnym spôsobom ani po tom, keď bolo súdom rozhodnuté o úprave užívania rodinného domu. K tomuto nepristúpila ani počas rozvodového konania, v ktorom nesúhlasila s rozvodom napriek 9 ročnému odlúčeniu so žalobcom. Za uvedeného stavu, keby žalovaná mala o predmetné nehnuteľnosti skutočný záujem, bola by sa domáhala práva tieto nehnuteľnosti užívať. Toto by bola činila o to dôraznejšie, keby bolo pravdivé jej tvrdenie, že žalobca sa v predmetných nehnuteľnostiach nezdržiava. Žalovaná nemala skutočný záujem o nehnuteľnosti. Svedčí o tom napríklad aj to, že počas konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadala právneho zástupcu žalobcu o oznámenie, akým spôsobom si žalobca predstavuje jej vyplatenie, pripustila možnosť mimosúdnej dohody, sama nepodala návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, ktorým by sa domáhala prikázania predmetných nehnuteľností do jej výlučného vlastníctva.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 16. novembra 2010 sp.zn. 17 Co 223/2010 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil, žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd považuje zhodne so záverom okresného súdu spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov za správny, zodpovedajúci ustanoveniu § 150 Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že žalovaná v odvolacom konaní neoznačila žiaden taký dôkaz, ktorý by okresný súd nevykonal a ktorý by bol významný pre skutkový záver. Taktiež sa okresný súd nedopustil chýb pri postupe podľa ustanovenia § 132 O.s.p., keď hodnotil výsledky dokazovania potrebné pre skutkový záver a posúdenie otázky, akým spôsobom sa má vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov pri rešpektovaní zásad podľa ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka, keďže pri konaní a rozhodovaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd nie je viazaný nárokmi účastníkov. Súd pri tomto rozhodovaní vychádzal zo zásady, aby veci boli prikázané tomu z bývalých manželov, ktorý ich má, resp. mal u seba, najmä s ohľadom na dobu od rozvodu manželstva alebo oddeleného bývania manželov. V konaní pred súdom prvého stupňa obaja účastníci žiadali, aby hnutelné veci patriace do masy bezpodielového spoluvlastníctva boli prikázané do výlučného vlastníctva žalobcu, čo okresný súd rešpektoval. V odvolacom konaní však žalovaná už žiadala, aby boli prikázané do jej výlučného vlastníctva bez toho, aby zmenu spôsobu vyporiadania odôvodnila novými skutočnosťami, alebo aby uplatnila opodstatnené odvolacie dôvody pre iné rozhodnutie o vyporiadaní nehnuteľných vecí. Odvolací súd má za nepochybné, že príčinou odchodu žalovanej zo spoločnej domácnosti v roku 1992 a neskôr aj rozvodu manželstva účastníkov je správanie sa žalobcu voči žalovanej. Pri posudzovaní otázky, ktorému z bývalých manželov sa má prikázať do výlučného vlastníctva dom, by v situácii, krátko po odchode žalovanej zo spoločnej domácnosti súd zjavne favorizoval žalovanú. Prihliadal by pritom na spoločného syna, ktorý bol vtedy maloletý. Účastníci však spolu nežili v dome od roku 1992, zostal v ňom bývať žalobca, ktorý z celkového úveru 100 000,- Sk na stavbu domu uhradil výlučne sám sumu 34 906,- Sk po prerušení spolužitia. Pre rozhodnutie súdu, ktorému z bývalých manželov má byť nehnuteľnosť prikázaná do výlučného vlastníctva, je významná v danom prípade otázka účelného využitia nehnuteľnosti – najmä otázku bytovej potreby, ktorý z bývalých manželov nehnuteľnosti a ako užíva, ako sa pričínil o ich udržiavanie a významná je aj okolnosť, akým spôsobom a kedy je schopný vyplatiť z hodnoty nehnuteľností druhého manžela. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí vzal do úvahy aj uvedené kritériá a správne nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala žalovaná dovolanie, navrhla ho zrušiť spolu s rozhodnutím okresného súdu a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Poukázala na to, že rozsudky súdov (prvého ako aj druhého stupňa) sú nesprávne, pretože súdy dospeli na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne okolnosti konkrétneho prípadu aj nesprávne právne posúdili. Žalovaná považuje dovolaním napadnutý rozsudok za právne i vecne nesprávny. Ďalej žalovaná v dovolaní uviedla, že nie je pravdou, aby výlučne žalobca splácal pôžičku. Časť pôžičky splatil aj žalobca. V čase, keď žalobca pracoval v zahraničí, žalovaná sa starala o dieťa a viedla spoločnú domácnosť. Taktiež dovolateľka poukázala na okolnosti, za ktorých v roku 1992 opustila spoločnú domácnosť, ako získala od Obce Č. 2 izbový nájomný byt, podľa jej názoru žalobca neužíva predmetné nehnuteľnosti, nezveľaďuje ich, dom chátra. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, prečo nie je potrebné priznať riešenie bytovej otázky žalovanej, je zjavne nesprávnym právnym posúdením zákonného nároku žalovanej, a to vzhľadom na okolnosti daného prípadu a ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka. Závery odvolacieho súdu majú podľa dovolateľky za následok porušenie základných práv žalovanej podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojitosti s právom na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal so všetkými námietkami, ktoré žalovaná uplatnila na svoju obranu v priebehu konania.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť a žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto

veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t.j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, nakoľko dovolací súd v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky, dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím.

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, preto starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. (pre úplnosť treba uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne dôvodné – vid' § 241 ods. 2 písm.a/ až c/ O.s.p.).

Vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli spôsobilé založiť ani právne závery, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p., pretože právnym posúdením súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená v tomto ustanovení. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, sám osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových

záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa nepotvrdil z iného právneho dôvodu, t.j. nedospel k záveru, že sú tu iné dôvody pre daný spôsob vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov. Preto jeho rozhodnutie nie je prekvapivým (nečakaným) rozhodnutím.

Prípustnosť dovolania nie je možné vyvodiť ani z inej vady (neuvedenej v § 237 O.s.p.) tvrdenej v dovolaní. Pre iné vady než tie, ktoré sú uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len ak je dovolanie prípustné. Dovolanie žalovanej ale prípustné nie je.

K námietke žalovanej, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nedáva odpoveď na všetky námietky, ktoré žalovaná uplatnila v súdnom konaní, treba uviesť, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazmi návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o ňom (II. ÚS 78/05). Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia je zrejmé, z akých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne a z akých dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Napadnutý rozsudok teda obsahuje vysvetlenie dôvodu rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej v súlade s § 218 ods. 1 písm.c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní žalovaná nebola úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Súd mu priznal náhradu za jeden úkon právnej pomoci – vyjadrenie k dovolaniu z 10. februára 2011 (§ 14 ods. 1 písm.b/, § 11 ods. 6, § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) v sume 427,31 € (419,90 € + 7,041 €) s tým, že túto sumu je žalovaná povinná zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalobcu do 3 dní.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová